T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2014 / 285
KARAR NO : 2014 / 328
KARAR TR : 1.4.2014

ÖZET : Araştırma Görevlisi olarak çalışmakta iken, 2547 sayılı Yasanın 35. maddesi uyarınca başka bir üniversitede görevlendirilen ve taahhütname imzalayan davacı tarafından, mecburi hizmet yükümlülüğünün ve tazminat borcunun kaldırılması isteminin reddine ilişkin davalı Rektörlük işleminin iptali, mecburi hizmet ve tazminat yükümlülüğünün kaldırılması istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Dr. G.B.
Davalı : Bülent Ecevit Üniversitesi Rektörlüğü
Vekili : Av.D.A.A.

O L A Y : Davacı dilekçesinde, 2547 Sayılı Yüksek Öğretim Kurulu Kanununun 35. maddesi uyarınca 23.09.2002 tarihinde Araştırma Görevlisi olarak Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi (BEÜ) adına yüksek lisans ve doktora yapmak amacıyla Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Fen Bilimleri Enstitüsü'nde göreve başladığını; bu kapsamda 2002-2012 yılları arasında, yüksek lisans ve doktora eğitimini, ODTÜ bünyesinde tamamladığını; Yüksek lisans ve Doktora eğitimini yapabilmesi için, 35. madde kapsamında yapılan görevlendirmede, davalı Üniversite tarafından, şart olarak, mecburi hizmet ve tazminat yükümlülüğü getiren taahhütnamenin imzalatıldığını; 2012 yılında doktora eğitimini tamamladığını vee ODTÜ'den kadro ilişiğinin kesilerek BEÜ'ne aktarıldığını; 20.03.2013 tarihinde BEÜ Mühendislik Fakültesinde Araştırma Görevlisi olarak görevine başladığını, halen bu fakültede Öğretim Elemanı olarak görev yaptığını; 28.06.2013 tarihinde, davalı Rektörlüğe dilekçe ile başvurarak, mecburi hizmet yükümlülüğünün ve tazminat borcunun kaldırılması talebinde bulunduğunu; davalı Rektörlük tarafından verilen 03/07/2013 tarih ve 96759302/5725 sayılı cevap yazısıyla talebinin reddedildiğini ifade ederek; isteminin reddine ilişkin sözkonusu işlemin iptaline, mecburi hizmet ve tazminat yükümlülüklerinin kaldırılmasına karar verilmesi idari yargı yerinde dava açmış; daha sonra Mahkemeye verdiği dilekçede; dava dilekçesinde belirttiği taahhüt ve kefalet senedinin iptaline ilişkin karardan feragat ettiğinden bu hususta karar verilmesine yer olmadığına, Mecburi Hizmet Yükümlülüğünün kaldırılmasına karar verilmesini istemiştir.

Davalı İdare vekili birinci savunma dilekçesinde, görev itirazında bulunmuştur.

ZONGULDAK İDARE MAHKEMESİ:12.9.2013 gün ve E:2013/1030 sayı ile, 2577 sayılı Yasanın 2. maddesinde; İdari dava türlerinin, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı açılan iptal davaları; idari işlem ve eylemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları; kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı açılan davalar olarak sayıldığı; idari yargının idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimini yapmakla görevli olduğunun kurala bağlandığı; idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davalarının; idari dava türlerinden biri olduğu; idarenin, idare hukuku alanında kamu gücüne dayalı olarak re-sen ve tek yanlı irade açıklaması sonucu tesis etmiş olduğu işlemlere, hukuk alanında yeni durumlar oluşturmasıyla idari işlem kimliği kazandırdığı ve kural olarak bu işlemlerin özel yasal düzenlemeler dışında, idari yargı denetimine tabi bulunduğu; dava dosyanın incelenmesinden; bir kamu kuruluşu olan davalı idarenin kamu gücünü kullanarak ve tek taraflı olarak tesis ettiği davacının, mecburi hizmet yükümlüğünün kaldırılması ve imzaladığı taahhüt ve kefalet senedinin iptaline karar verilmesi istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin dava konusu işlemin iptali istemiyle açılan bu davanın yargısal denetiminin idare hukukuna ait ilkeler gözönünde bulundurulduğunda idari yargı yerince yapılmasının zorunlu olduğu sonucuna ulaşılmış olduğu ve davalı idarenin görev itirazının yerinde görülmediği gerekçesiyle; davalı idarenin görev itirazının reddine, Mahkemelerinin görevliliğine karar vermiştir.

Davalı vekilinin olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması yolunda süresi içerisinde verdiği dilekçesi üzerine dava dosyası Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI; Konunun çözümü için uyuşmazlığın temelini oluşturan

işlemin incelenmesinin gerektiği; dava konusu uyuşmazlığın, taraflar arasındaki sözleşmeden diğer bir ifadeyle yüklenme ve kefalet senedinde yer alan borçtan kaynaklandığı; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun öğretim elemanı yetiştirmeye ilişkin 35. maddesinde: Yükseköğretim kurumları; kendilerinin ve yeni kurulmuş ve kurulacak diğer yükseköğretim kurumlarının ihtiyacı için yurt içinde ve dışında, kalkınma planı ilke ve hedeflerine ve Yükseköğretim Kurulunun belirteceği ihtiyaca ve esaslara göre öğretim elemanı yetiştirirler. (Ek fıkra: 17/08/1983 -2880/18 md.) Öğretim elemanı yetiştirilmesi amacıyla üniversitelerin araştırma görevlisi kadroları, araştırma veya doktora çalışmaları yaptırmak üzere başka bir üniversiteye, Yükseköğretim Kurulunca geçici olarak tahsis edilebilir. Bu şekilde doktora veya tıpta uzmanlık veya sanatta yeterlik payesi alanlar, bu eğitimin sonunda kadrolarıyla birlikte kendi üniversitelerine dönerler. / (Ek fıkra: 17/08/1983 - 2880/18 md.) Yurt içi veya yurt dışında yetiştirilen öğretim elemanları, genel hükümlere göre bağlı oldukları yükseköğretim kurumlarında mecburi hizmetlerini yerine getirmek zorundadırlar. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyenlere, yükseköğretim kurumlarında görev verilmez. Özel kanunlarla getirilen mecburi hizmet çalışmaları bu hüküm dışındadır." hükmünün yer aldığı; olayda, davacının Orta Doğu Teknik Üniversitesi FBE'de görevlendirilmeden önce yüklenme senedi ve kefalet senedi ile, mecburi hizmet süresi dolmadan hizmetinde bulunduğu Yüksek Öğretim Kurumu ve mecburi hizmetinin devredildiği kurum tarafından görevden çekilmiş sayıldığında mecburi hizmetine tekabül eden ödemelerin tamamının ve % 50 fazlası ile ayrıca bu ödemelere ilişkin sarf tarihinden itibaren hesaplanacak yasal vs. vergi ve kanuni ödemelerle birlikte Üniversitesi emrine nakden ve defaten ödemeyi kabul ve taahhüt ettiği, söz konusu yüklenme ve kefalet senedi ile, Üniversiteye karşı mecburi hizmet yükümlülüğü ya da parasal karşılığı taahhüt edilmek suretiyle Üniversite ile araştırma görevlisi arasında, tarafların karşılıklı hak ve yükümlülüklerini içeren bir sözleşme ilişkisi kurulduğunun açık olduğu; dolayısıyla, uyuşmazlığın taraflar arasındaki sözleşmeden diğer bir ifadeyle yüklenme ve kefalet senedinde yer alan borçtan kaynaklandığı, sözleşmede yer alan borçtan kaynaklanan uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli bulunduğu gerekçesiyle; 2247 sayılı Kanun'un 10. ve 13. maddeleri gereğince, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına, dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine karar vermiştir.

Başkanlıkça, 2247 sayılı Yasa'nın 13. maddesine göre Danıştay Başsavcısının yazılı düşüncesi istenilmemiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 1.4.2014 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME: Başvuru yazısı ve dosya örneği üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı idare vekilinin anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet Ali GÜMÜŞ'ün davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Bülent Ecevit Üniversitesinde Araştırma Görevlisi olarak çalışmakta iken, 2547 sayılı Kanun'un 35. maddesi kapsamında Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü'nde yüksek lisans ve doktora eğitimi almak üzere görevlendirilmesi sebebiyle, Bülent Ecevit Üniversitesi'ne karşı mecburi hizmet ve tazminat yükümlülüğü getiren taahhütname imzalayan davacının; mecburi hizmet yükümlülüğünün ve tazminat borcunun kaldırılması isteminin reddine ilişkin davalı Rektörlüğün 03/07/2013 tarih ve 96759302/5725 sayılı işleminin iptali, mecburi hizmet ve tazminat yükümlülüğünün kaldırılması istemiyle açılmıştır.

(Davacı daha sonra Mahkemeye verdiği dilekçede; dava dilekçesinde belirttiği taahhüt ve kefalet senedinin iptaline ilişkin karardan feragat ettiğinden bu hususta karar verilmesine yer olmadığına, Mecburi Hizmet Yükümlülüğünün kaldırılmasına karar verilmesini istemiştir.)

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun, "Öğretim elemanı yetiştirme" başlıklı 35. maddesinde "Yükseköğretim kurumları; kendilerinin ve yeni kurulmuş ve kurulacak diğer yükseköğretim kurumlarının ihtiyacı için yurt içinde ve dışında, kalkınma planı ilke ve hedeflerine ve Yükseköğretim Kurulunun belirteceği ihtiyaca ve esaslara göre öğretim elemanı yetiştirirler.

(Ek fıkralar: 17/8/1983-2880/18 md.) Öğretim elemanı yetiştirilmesi amacıyla üniversitelerin araştırma görevlisi kadroları, araştırma veya doktora çalışmaları yaptırmak üzere başka bir üniversiteye, Yükseköğretim Kurulunca geçici olarak tahsis edilebilir. Bu şekilde doktora veya tıpta uzmanlık veya sanatta yeterlik payesi alanlar, bu eğitimin sonunda kadrolarıyla birlikte kendi üniversitelerine dönerler.

Yurt içi veya yurt dışında yetiştirilen öğretim elemanları, genel hükümlere göre bağlı oldukları yükseköğretim kurumlarında mecburi hizmetlerini yerine getirmek zorundadırlar. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyenlere, yükseköğretim kurumlarında görev verilmez. Özel kanunlarla getirilen mecburi hizmet çalışmaları bu hüküm dışındadır." hükmüne yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, Bülent Ecevit Üniversitesi'nde araştırma görevlisi olarak görev yapmakta iken, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 35.maddesi uyarınca anılan Üniversite adına Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde yüksek lisans ve doktora eğitimi yapmak üzere görevlendirilen davacı tarafından, Orta Doğu Teknik Üniversitesi'ne gönderilmesinden önce düzenlenen taahhütname ve kefalet

senedinden kaynaklanan, mecburi hizmet ve tazminat yükümlülüğünün kaldırılması isteminin reddine ilişkin davalı Rektörlük işleminin iptali, mecburi hizmet ve tazminat yükümlülüğünün kaldırılması istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bu duruma göre, taahhüt ve kefalet senedinin davacı ve kefilleri tarafından tek taraflı olarak imzalanarak idareye karşı taahhütte bulunulması karşısında; davacı tarafından taahhütname ve kefalet senedinden kaynaklanan mecburi hizmet ve tazminat yükümlülüğünün kaldırılması isteminin reddine ilişkin davalı Rektörlük işleminin iptali, mecburi hizmet ve tazminat yükümlülüğünün kaldırılması istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile davalı rektörlük vekilinin görev itirazının reddine ilişkin Zonguldak İdare Mahkemesinin görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile davalı Rektörlük vekilinin GÖREV İTİRAZININ REDDİNE İLİŞKİN Zonguldak İdare Mahkemesinin 12.9.2013 gün ve E:2013/1030 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 1.4.2014 gününde, Üye Sıddık YILDIZ'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

| Başkan | Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|---|
| Serdar ÖZGÜLDÜR | Eyüp Sabri BAYDAR | Ali ÇOLAK | Sıddık YILDIZ |

| Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|
| Nurdane TOPUZ | Ayhan AKARSU | Mehmet AKBULUT |

KARŞI OY YAZISI

Dava, Bülent Ecevit Üniversitesinde Araştırma Görevlisi olarak çalışmakta iken, 2547 sayılı Kanun'un 35. maddesi kapsamında Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü'nde yüksek lisans ve doktora eğitimi almak üzere görevlendirilmesi sebebiyle, Bülent Ecevit Üniversitesi'ne karşı mecburi hizmet ve tazminat yükümlülüğü getiren taahhütname imzalayan davacının; mecburi hizmet yükümlülüğünün ve tazminat borcunun kaldırılması isteminin reddine ilişkin davalı Rektörlüğün 03/07/2013 tarih ve 96759302/5725 sayılı işleminin iptali, mecburi hizmet ve tazminat yükümlülüğünün kaldırılması istemiyle açılmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-a maddesinde, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları idari dava türleri arasında sayılmıştır.

2547 sayılı Yasa uyarınca başka bir üniversitede öğretim üyesi yetiştirme programı kapsamında eğitim yapmak üzere görevlendirilmesindeki amaç göz önünde bulundurulduğunda, davacının bu taahhüt ve kefalet senedini idare ile eşit düzeyde olarak, isteği ve özgür iradesi ile imzaladığından söz etmeye

olanak bulunmadığından, ortada özel hukuk alanını ilgilendiren bir uyuşmazlık bulunmamaktadır.

İdarece kamu gücüne dayanılarak ve tek taraflı irade ile kurulan taahhüt ve kefalet senedine ilişkin uyuşmazlığın 2577 sayılı Yasanın 2/1-a maddesinde sayılan iptal davaları kapsamında görüm ve çözümünde idari yargı görevli bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nca yapılan başvurunun reddi gerektiği görüşüyle, aksi yöndeki karara karşıyım.

Üye
Sıddık YILDIZ